

Чаус В., здобувач вищої освіти, група БТ1/1
Березовська Т., к.і.н., доцент кафедри українознавства

ДОЛЯ ЖІНОК ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

З початком Першої світової війни життя мільйонів людей змінилося. Вона була тривалою та смертоносною. Так як чоловіків масово мобілізували на фронт, багато галузей економіки та сільського господарства повинні були опановувати жінки, а громадськість вимушена була змінити свою думку щодо ролі жінки у суспільстві.

Спочатку Першу світову війну уявляли як швидку, коротку та переможну. Тому під час мобілізації, чоловіки були вимушені тимчасово закрити свої підприємства, адже того часу саме чоловіки володіли та були працівниками більшості виробництв. А отже жінки залишилися без робочих місць та заробітку своїх чоловіків, що призвело до значної економічної та

матеріальної скрути. Виходом для деяких жінок стала робота у майстернях з шиття, які були засновані заможними дамами. Одночасно вони повинні були замінити своїх чоловіків у господарстві, щоб восени вчасно зібрати врожай. На воєнних плакатах того часу з'являється образ жінки-медсестри – «білого янгола».

Величезні людські втрати на фронтах вимагали подальшого залучення жінок до роботи на виробництвах. Жінки різного віку і статусу замінили чоловіків там, де було можливо. Вони були не лише офіціантками, кухарками та листоношами, але й залучалися до тих видів праці, які до цього часу вважалися суто чоловічими. Важкі 11-12 годинні зміни не зупиняли жінок, які швидко вчилися новим спеціальностям. Водночас і оплата такої праці була високою.

Перша світова війна дала жінкам змогу долучитися до армії, хоча й була дуже велика рідкість. Молоді жінки входили до легіону Українських січових стрільців у складі австро-угорського війська та до російського жіночого батальйону. Чоловіки неоднозначно відносилися до жінок на фронті. Переважно представники інтелігенції були проти такого прояву жіночого «Я», а от сільські парубки радо вітали їх та всіляко допомагали.

Населення окупованих територій потерпало від грабунків, насильства, терору, примусу до праці та насилля, що викликало потоки біженців. Серед воєнних злочинів німецьких військових було зґвалтування великої кількості жінок. Панянки, що проживали на окупованих територіях брали участь у русі опору, будували плани щодо втеч, брали участь у розвідці. Деякі жінки стали символом опору руху окупантів і були нагороджені. Хоч у тилу воєнні дії не йшли активно, жінки потерпали від самотності.

Чоловікам інколи давали трохи часу повернутися додому та побути з сім'єю. Виходом було листування, яке було щоденною практикою.

З початку війни смерть стала масовим явищем. Окрім загибелі військових великих втрат зазнало і цивільне населення. Жінки занемагали від надмірних фізичних навантажень на роботі і вдома, стресу, хвороб (наприклад туберкульозу) та голоду. Особливо потерпали селянки, які замінили у господарстві не лише своїх чоловіків, а й коней. У містах відчувалася гостра нестача провізії, адже усе забиралося для потреб армії. Мешканців закликали до ощадності, подекуди була запроваджена карткова система. Феміністський рух на час війни призупинив свою діяльність.

Головною його задачею стало висвітлення значення жінок під час війни. Протягом усієї війни вони допомагали своїм захисникам з тилу. Шили одяг, маскувальні сітки, займалися гуманітарною допомогою, лікували, готували та, що дуже важливо, надавали психологічну допомогу й підтримку. Після війни багато жінок, отримавши нові навички, освідомили свою значимість у суспільстві. Через втрати на фронті багато робочих місць залишилися вакантними, що дало змогу жінкам утвердитися у різних професіях. Війна посприяла емансипації жінок, особливо з заможних родин, які здобули свободу та незалежність від своїх батьків.